

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ

NEON TEMAXION TΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ
ΟΛΟΥΝΤΙΩΝ ΚΑΙ ΡΟΔΙΩΝ

Τὸ 1948 ὁ καθηγητὴς H. Van Effenterre ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ ἀξιόλογον βιβλίον του *La Crète et le monde Grec*¹ δύο συναρμοζόμενα τεμάχια ἐπιγραφῆς², τὴν ὁποίαν εὑρε τὸ 1937 ἐντειχισμένην εἰς τὴν ἀψίδα τῆς παλαιοχριστιανικῆς βασιλικῆς τοῦ Ὀλοῦντος, κειμένης παρὰ τὴν θέσιν Πόρος ἦτοι παρὰ τὸν ἰσθμόν, ὅστις χωρίζει μικρὰν νῆσον ἔναντι τοῦ χωρίου τῆς Ἐλούντας ἀπὸ τοῦ κορμοῦ τῆς Κρήτης. Τὸ τεμάχιον τοῦτο περιέχον 15 μόνον, καὶ τούτους κολοβούς, στίχους, διέγνωσεν ἀμέσως ὁ κ. V. Effenterre ὅτι ἀπετέλει τὸ τέλος συνθήκης συμμαχίας μεταξὺ Ὀλουντίων καὶ Ροδίων.

Ἐνεργήσας τὸ 1960 νέαν ἀνασκαφὴν τῆς ἐν τῷ μεταξὺ καταχωσθείσης βασιλικῆς, πρὸς καθορισμὸν τοῦ σχεδίου καὶ τῶν λεπτομερειῶν αὐτῆς³, εἶχον τὴν τύχην νὰ σημειώσω μεταξὺ τῶν εὗρημάτων τῆς ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἐπιμελητοῦ βυζ. ἀρχαιοτήτων κ. Μύρωνος Μιχαηλίδη γενομένης ἀνασκαφῆς, τεμάχιον κολοβῆς πρὸς τὰ κάτω ἐπιγραφῆς, ἐντειχισμένης εἰς τὸν βόρειον τοῖχον τῆς ἐκκλησίας, χαραγμένης δ' ὡς καὶ τὸ πρῶτον ἐπὶ φαιοῦ ἀσβεστολίθου (σιδερόπετρας), καὶ ἐχούσης τὸ αὐτὸ πάχος, καὶ γράμματα τοῦ αὐτοῦ σχήματος καὶ μεγέθους⁴ πρὸς τὸ πρῶτον, ἀνηκούσης δέ, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου της συνάγεται, εἰς τὴν αὐτὴν καὶ τὸ πρῶτον συνθήκην συμμαχίας. Δυστυχῶς τὰ δύο ταῦτα τεμάχια δὲν συγκολλῶνται, ὡς δὲ θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, τὸ μικρὸν τεμάχιον πρέπει νὰ εὑρίσκετο πολὺν περαιτέρω τοῦ νέου.

Τὸ νεωστὶ εὑρεθὲν τεμάχιον, διαστάσεων: πλάτους 0.485 καὶ σωζομένον ὕψους 0.51 καὶ πάχους 0.135, ἀπόκειται σήμερον εἰς τὴν μικρὰν ἀρχαιολογικὴν συλλογὴν, τὴν ὁποίαν φιλοξενεῖ εἰς τὸ ἰσόγειον τοῦ Δημαρχείου τῆς κωμοπόλεως Ἁγ. Νικολάου, ὁ φιλάρχαιος καὶ φιλό-

¹) Bibliothèque des Ecoles Françaises d' Athènes et de Rome, Fasc. 163, Paris 1948, σ. 227.

²) Φωτογραφία τῶν δύο τεμαχίων εἰς πίνακα 1, ἀρ. 3 τοῦ αὐτοῦ βιβλίου.

³) Βλέπε κάτωψιν καὶ σχετικὴν περιγραφὴν εἰς τὸ Ἔργον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας τοῦ 1960, σ. 213 - 218.

⁴) Τὸ ὕψος τῶν γραμμάτων τοῦ μὲν πρώτου στίχου εἶναι 0,010 μ. τῶν δὲ λοιπῶν 0,007 μ. τὸ διάστιχον εἶναι 0,005 μ.

μουσος Δήμαρχος αὐτῆς κ. Ροῦσος Καπετανάκης. Ἡ πρὸς τὰ κάτω κολοβὴ αὕτη ἐπιγραφὴ περιλαμβάνει τὴν ἀρχὴν καὶ 42 πλήρεις στίχους τῆς συνθήκης, ἣτις εἶναι συντεταγμένη εἰς τὴν κοινὴν*, ὡς ὁρθῶς διεπίστωσεν ὁ κ. Van Effenterre ἐκ τοῦ μικροῦ τεμαχίου, ὃπερ ἐδημοσίευσεν, δωρικὴν δέ, οἷα συνηθίζετο ἐν Κρήτῃ. Ἴδου δὲ πῶς ἀκριβῶς ἔχει τὸ κείμενον αὐτῆς τό τε πρωτότυπον καὶ εἰς μεταγραφὴν μὲ τὰς ἀσφαλεῖς συμπληρώσεις μου μερικῶν λέξεων, τῶν ὁποίων τὰ γράμματα εἶναι τετριμμένα ἢ ἥμιορατά.

ΕΔΟΞΕΤΑΙΒΟΥΛΑΙΚΑΙΤΩΙΔΑΜΩΙΕΠΕΙΔΗΟΛΟ . . - 9

ΣΥΓΓΕΝΕΙΣΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣΤΟΥΔΑΜΟΥΠΕΜΨΑΝ. ΕΣΨΑΦΙ 4 - 5

ΚΑΙΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΙΤΟΝΔΑΜΟΝΤΑΝΠΑΣ . . ΠΡΟΝΟΙΑΙ . . . 3 - 4

ΣΑΣ. ΑΙΟΠΩΣΓΕΝΟΜΕΝΑΣΣΥΝΘΕΣΙΟΣΕΓΓΡΑΠ . . . ΙΓΓ . . ΙΑ . . 2

- 5 ΧΡΟΝΟΝΑΣΦΑΛΩΣΚΑΙΕΤΟΙΜΩΣΥΠΑΡΧΗΤΑΙΣΠΟΛ . . . 7 - 8 . . ΠΑΣΔ
ΒΟΑΘΕΙΑΚΑΙΚΟΙΝΟΠΡΑΓΙΑΚΑΙΕΝΤΕΤΩΙΠΑΡΟΝΤΙ . . ΝΩΙ . . ΕΝΤΩΙΥΣ
ΤΕΡΟΝΠΑΝΤΑΤΑΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΓΙΝΗΤΑΙΑΜΦΟΤΕΡΑΙΣΤΑΙΣΠΟΛΕΣΙ
ΚΑΙΤΟΙΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΟΙΠΑΡΑΥΤΩΝΠΡΕΣΒΕΥΤΑΙΠΡΑΙΣΙΟΣΗΡΟΔΩΡΟΥ
ΧΑΡΙΑΝΘΗΣΛΟΚΡΙΩΝΟΣΣΩΤΙΜΟΣΤΥΧΑΣΙΟΥΕΠΕΛΘΟΝΤΕΣΕΠΙΤΑΝΒΟΥΛΑΝ
10 ΚΑΙΤΑΝΕΚΚΛΗΣΙΑΝΔΙΕΔΕΓΕΝΣΠΟΥΔΑΣΚΑΙΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣΟΥΘΕΝΕΛΛΕΙΠΟΝ
ΤΕΣΑΞΙΟΥΝΤΕΣΤΟΝΔΑΜΟΝΙΑΝΑΠΟΙΗΣΑΣΘΑΙΠΟΤΙΤΑΝΠΟΛΙΝΑΥΤΩΝ
ΣΥΜΜΑΧΙΑΝΟΙΩΣΟΥΝΟΔΑΜΟΣΦΑΝΕΡΟΣΗΠΡΟΝΟΙΑΝΠΕΠΟΙΗΜΕΝΟΣ
. ΛΟΥΝΤΙΩΝΚΑΙΠΑΝΤΑΤΑΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣΥΝΚΕΧΩΡΗΚΩΣΑΥΤΟΙΣΚΑΘΑΞΙΩΣΑΝ
. ΡΧΑΙΑΓΛΑΘΑΙΕΥΞΑΣΘΑΙΜΕΝΤΟΥΣΙΕΡΕΙΣΚΑΙΤΟΥΣΙΕΡΟΘΥΤΑΣΤΩΙΔΗΚΑΙΤΩΙΛΛΙ
15 . . ΚΑΙΤΑΙΡΟΔΩΙΚΑΙΤΟΙΣΑΛΛΟΙΣΘΕΟΙΣΠΑΣΙΚΑΙΠΑΣΑΙΣΚΑΘΙΕΡΩΝΤΩΝΝΟΜΙΖΟΜΕ
. ΩΝΣΥΝΕΝΕΓΚΑΙΤΑΔΟΞΑΝΤΑΤΩΙΔΑΜΩΙΤΩΙΡΟΔΙΩΝΚΑΙΤΑΙΠΟΛΕΙΤΑΙΟΛΟΥΝΤΙ
ΩΝΕΠΙΤΕΛΕΙΑΝΔΕΤΑΝΕΥΧΑΝΓΕΝΟΜΕΝΑΝΘΥΣΙΑΝΚΑΙΠΟΘΟΔΟΝΠΟΙΗΣΑΣΘΑΙ
ΤΟΙΣΘΕΟΙΣΚΑΤΑΤΑΝΟΜΙΖΟΜΕΝΑΚΥΡΩΘΕΙΣΑΣΔΕΤΑΣΔΕΤΑΣΣΥΜΜΑΧ
. ΑΣΚΑΙΤΩΝΟΡΚΩΝΣΥΝΤΕΛΕΣΘΕΝΤΩΝΚΑΤΑΤΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑΥΠΑΡΧ . .
20 . . ΙΝΣΥΜΜΑΧΙΑΝΟΛΟΥΝΤΙΟΙΣΠΟΤΙΤΟΝΔΑΜΟΝΤΟΝΡΟΔΙΩΝΚΑΙΤΟΝΑΥΤΟΝΣΥ

*) Εἰς τὴν αὐτὴν κοινὴν εἶναι ὁμοίως συντεταγμένον καὶ τὸ πρὸς τιμὴν τῶν Ροδίων θεωρῶν ψήφισμα τῶν Ὀλουντίων (J. Gr. I, Olus, 5 σ. 252)· ἐν Πραισῶ ἰδίᾳ εἰσῆχθη ἐνωρίτερα ἢ κοινὴ εἰς τὰ δημόσια ἔγγραφα.

³⁻⁴ ΟΝΚΑΙΦΙΛΟΝΑΙΡΕΙΣΘΑΙΟΛΟΥΝΤΙΟΥΣΡΟΔΙΟΙΣΚΛΘΟΤΙΚΑΤΩΙΔΑΜΩΙΔΟΚΗΜΗΕ ¹⁻²
⁶⁻⁷ ΝΤ . ΙΣΠ . ΤΑΛΛΟΝΜΗΔΕΝΑΣΥΜΜΑΧΙΑΝΠΟΙΗΣΑΣΘΑΙΠΑΡΕΥΡΕ
. . . ΜΗΔΕΜΙΑΙΤΑΣΔΕΠΡΟΤΕΡΟΝΑΥΤΟΙΣΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣΥΜΜΑΧΙΑΣΠΑΣΑΣ
. ΙΑΛΕΛΥΣΘΑΙΜΗΕ . ΕΙΜΕΙΝΔΕΟΛΟΥΝΤΙΟΙΣΜΗΔΕΚΑΤΑΡΧΕΙΝΠΟΛΕΜΟΥ
25 ¹⁻² ΤΙΜΕΘΕΝΑΣΚΑΜΗΣΥΝΔΟΚΗΙΤΩΙΔΑΜΩΙΤΩΙΡΟΔΙΩΝΣΥΝΕΡΓΕΙΝΔΕΟΛΟΥΝ
ΤΙΟΥΣΤΩΙΔΑΜΩΙΤΩΙΡΟΔΙΩΝΚΑΙΠΟΛΙΝΚΑΙΛΙΜΕΝΑΣΚΑΙΟΡΜΑΤΗΡΙΑΠΑΡΕ .
ΧΕΝΚΑΙΕΥΝΟΥΣΚΑΙΦΙΛΟΥΣΚΑΙΣΥΜΜΑΧΟΥΣΥΠΑΡΧΕΙΝΕΙΣΤΟΝΑΠΑΝΤΑΧΡΟ
ΝΟΝ . ΑΙΕΙΤΙΣΚΑΕΠΙΠΟΛΙΝΗΧΩΡΑΝΣΤΡΑΤΕΥΗΤΑΙΤΑΝΡΟΔΙΩΝΗΤΟ . ΣΝΟΜΟΥΣ
ΗΤΑΣΠΟΘΟΔΟ . ΣΗΤΑ . ΚΛΘΕΣΤΑΚΥΙΑΝΔΑΜΟΚΡΑΤΙΑΝΚΑΤΑΛΥΗΙΒΟΛΘΕΙΝΟ
30 ΛΟΥΝΤΙΟΥΣΡΟΔΙΟΙΣΠΑΝΤΙΣΘΕΝΕΙΚΑΤΑΤΟΔΥΝΑΤΟΝΚΑΙΕΙΜΕΙΝΤΟΝΠΡΑΣ
ΣΙΩ ΝΚΑΤΑ²⁻³ ΘΩΝΠΟΛΕΜΙΟΝΟΛΟΥΝΤΙΟΙΣΕΙΔΕΚ . ΟΔΑΜΟΣΜΕΤΑΠΕΝ
ΠΗΤΑΙΣΥΜΜΑ . . ΑΝΠΑΡΑΟΛΟΥΝΤΙΩΝΑΠΟΣΤΕΛΛΟΝΤΩΝΟΛ . ΥΝΤΙΟΙΤΑΝΣΥΜ
ΜΑΧΙΑΝΕΝΑΜΕΡΑΙΣΤΡΙΑΚΟΝΤΑΛΦΑΣΚΑΕΠΑΓΓΕΙΛΩΝ . . ΡΟΔΙΟΙΑΝΔΡΑΣ
ΜΗΕΛΑΣΣΟΥΣΕΚΑΤΟΝΕΛΕΥΘΕΡΟΥΣΟΠΛΑΕΧΟΝΤΑΣΤΟΥΤΩΝΔΕΟΝΤΩΝ
35 ΜΗΕΛΑΣΣΟΥΣΤΩΝΗΜΙΣΩΝΟΛΟΥΝΤΙΟΙΤΙΣΔΕΠΕΜΠΟΜΕΝΟΙΣΠΑΡΑΟΛΟΥΝΤΙ
ΩΝΠΑΡΕΧΟΝΤΩΝΡΟΔΙΟΙΠΟΡΕΙΑΙΕΙΣΤΑΝΔΙΑΚΟΜΙΔΑΝΤΑΝΕΚΚΡΗΤΑΣΕΙΣΡΟ
ΔΟΝΑΦΟΥΔΕΚΑΕΛΘΩΝΤΙΟΙΣΥΜΜ . ΧΟΙΕΙΣΡΟΔΟΝΤΑΝΜΕΝΠΡΑΤΑΝΑΜΕΡΑΝ
. . . . ΚΟΝΤΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΩΝΤΑΟΨΩΝΙΑΜΕΝΟΛΟΥΝΤΙΩΝΤΟΥΔΕΥΠΟΛΟΙΠΟΥΧΡΟ
ΝΟΥΠΑΡΑΡΟΔΙΩΝΕΚΑΣΤΟΣΤΑΝΑΜΕΡΑ ⁸ ΟΚΤΩΒΟΛΟΥΣΡΟΔΙΟΥΣ
40 ΤΟΙΔΕΑΓΕΜΟΝ . . ⁶⁻⁷ . . . ΛΟΥΝΤΙΩΝΔΡ . . . ⁷ . . . ΕΚΑΣΤΟΣΑΝΔΡΩΝΜΗΕ .
[. ¹⁷⁻¹⁸] ΛΟΝΤΩΝ [. . . ⁵ . . .] ΕΚΑΣΤΟΣΤΑΣΑΜΕΡΑΣΕΚΑΣΤ . .
ΟΛΜ.ΣΚΕΛ
.

- 1 Ἐδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δάμῳ¹ ἐπειδὴ Ὀλο[ύντιοι φίλοι καὶ]
συγγενεῖς² ὑπάρχοντες τοῦ δάμου³ πέμψαν[τ]ες παφί[σματα]
καὶ πρεσβευτὰς παρακαλοῦντι⁴ τὸν δᾶμον τὰν πᾶσ[αν] πρόνοιαν⁵[ν] [ποιή-
σας[θ]αι ὅπως, γενομένης συνθέσιος⁶ ἐγ[γ]ράφ[του εἰς τὸν πάντα]

- 5 χρόνον ἀσφαλῶς καὶ ἐτοιμῶς⁷ ὑπάρχει ταῖς πόλ[εσιν] . . .] πᾶσα
βοάθεια καὶ κοινοπραγία καὶ ἔν τε τῷ παρόντι [χρό]νῳ [καὶ] ἐν τῷ ὅσ-
τερον πάντα τὰ συμφέροντα γίνηται ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι
καὶ τοὶ παραγενόμενοι παρ' αὐτῶν⁸ πρεσβευταὶ Πραΐσιος⁹ Ὁροδώρου¹⁰,
Χαριάνθης¹¹ Λοκρίωνος¹², Σώτιμος¹³ Τυχασίου¹⁴, ἐπελθόντες¹⁵ ἐπὶ τὰν βουλὰν
10 καὶ τὰν ἐκκλησίαν διέλεγεν¹⁶ σπουδᾶς καὶ φιλοτιμίας¹⁷ οὐθὲν¹⁸ ἑλλείπον-
τες, ἀξιοῦντες τὸν δᾶμον ἰδίᾳ¹⁹ ποιήσασθαι ποτὶ²⁰ τὰν πόλιν αὐτῶν
συνμαχίαν. Ὅπως οὖν ὁ δᾶμος φανερός ἦ πρόνοιαν πεποιημένος
Ὀλουντίων καὶ πάντα τὰ συμφέροντα συνεχωρηκῶς²¹ αὐτοῖς καθ' ἃ [ἡ]ξίωσαν
ἀρχᾶ ἀγαθᾶ²² εὖξασθαι μὲν τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς ἱεροθύτας²³ τῷ Διὶ²⁴ καὶ τῷ Ἀλί-
15 ω] καὶ τῇ Ρόδῳ²⁵ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις καθ' ἱερῶν τῶν νομιζομέ-
νων²⁶ συνενέγκαι²⁷ τὰ δόξαντα τῷ δάμῳ τῷ Ροδίῳ καὶ τᾷ πόλει τᾷ Ὀλουντί-
ων. Ἐπιτελειᾶν²⁸ δὲ τῶν εὐχῶν γενομενῶν θυσίαν καὶ πόθοδον²⁹ ποιήσασθαι
τοῖς θεοῖς κατὰ τὰ νομιζόμενα. Κυρωθείσας δὲ τᾶς συνμαχ-
ί]ας καὶ τῶν ὅρκων συντελεσθέντων³⁰ κατὰ τὰ γεγραμμένα ὑπάρχ[ειν]
20 τῇ]ν συνμαχίαν Ὀλουντίοις ποτὶ τὸν δᾶμον τὸν Ροδίῳ καὶ τὸν αὐτὸν σύμ-
μάχον καὶ φίλον αἰρεῖσθαι³¹ Ὀλουντίους Ροδίους καθ' ὅ,τι κα³² τῷ δάμῳ δοκῇ, μὴ ἐ-
[ξεῖμε]ν [δὲ Ὀλου]ντίους π[ο]τ' ἄλλον μηδένα συνμαχίαν ποιήσασθαι παρενρέ-
σει³³ μηδεμιᾷ, τὰς δὲ πρότερον αὐτοῖς ὑπαρχούσας συνμαχίας πάσας
δι'αλελύσθαι. μὴ ἐ[ξ]εῖμειν³⁴ δὲ Ὀλουντίοις μηδὲ κατάρχειν³⁵ πολέμον
25 πο]τὶ μεθένας³⁶ κα μὴ συνδοκῇ τῷ δάμῳ τῷ Ροδίῳ. Συνεργεῖν³⁷ δὲ Ὀλουν-
τίους τῷ δάμῳ τῷ Ροδίῳ καὶ πόλιν καὶ λιμένας καὶ ὁρματήρια³⁸ παρέ-
χεν καὶ εὐνοὺς καὶ φίλους καὶ συμμάχους ὑπάρχειν εἰς τὸν ἅπαντα χρό-
νον [καὶ] εἴ τις κα ἐπὶ πόλιν ἢ χώραν στρατεύηται τὰν Ροδίῳ ἢ το[ύς] νόμους
ἢ τὰς ποθόδο[υ]ς³⁹ ἢ τὰ[ν] καθεστακυῖαν⁴⁰ δαμοκρατίαν καταλή βοαθεῖν Ὀ-
30 λουντίους Ροδίους παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν⁴¹ καὶ εἴμειν⁴² τὸν Πρασ-
σιῳ . . . ν κατὰ . . . θων πολέμον Ὀλουντίοις . εἰ δὲ κα[α] ὁ δᾶμος μεταπέν-

- πηται συμμα[χί]αν⁴³ παρὰ Ὀλουντίων, ἀποστελλόντων Ὀλ[ο]ύντιοι τὰν συμμαχίαν ἐν ἡμέραις τριάκοντα ἀφ' ἧς ἐπαγγείλων[τι]⁴⁴ Ρόδιοι ἄνδρας μὴ ἐλάσσους ἑκατόν, ἐλευθέρους, ὅπλα ἔχοντας, τούτων δὲ ὄντων
- 35 μὴ ἐλάσσους τῶν ἡμίσεων Ὀλούντιοι. Τοῖς δὲ πεμπομένοις παρὰ Ὀλουντίων παρεχόντων Ρόδιοι πορεῖα⁴⁵ εἰς τὰν διακομιδὴν τὰν ἐκ Κρήτας εἰς Ρόδον. Ἀφ' οὗ δὲ κα' ἔλθωντι⁴⁶ οἱ σύμμ[α]χοι εἰς Ρόδον τὰν μὲν πρῶταν ἡμερᾶν [τριά]κοντα λαμβανόντων τὰ ὀψώνια⁴⁷ μὲν (παρ') Ὀλουντίων τοῦ δὲ ὑπολοίπου χρόνου παρὰ Ροδίων ἕκαστος τὰν ἡμέραν [ἐκάστην] ὁκτὼ ὀβολοὺς ροδίους⁴⁸
- 40 τοὶ δὲ ἀγεμόν⁴⁹[ες τῶν Ὀ]λουντίων δρ[αχμὰς δύο⁵⁰] ἕκαστος (ἀγούμενοι) ἀνδρῶν μὴ ἑ[λ]λασσόνων εἴκοσι λαμβ[ανόντων] [ἀνδρῶν] ἕκαστος τὰς ἡμέρας ἐκάστ[ας]
- , . . . ολμ . σκελ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹⁾ στ. 1 τῷ δάμῳ ἐννοεῖται τῶν Ροδίων· διότι ἐν Κρήτῃ δὲν ὑπῆρχον δῆμοι, ἀλλὰ πόλεις. Δᾶμος ἐν Κρήτῃ ἀναφέρεται ἅπαξ μόνον (ἐπιγρ. Ἀπτεράς SGDI 4942,10).

²⁾ στ. 2 Συγγενεῖς ὑπάρχοντες τοῦ δάμου, ἐννοεῖται τῶν Ροδίων. Τὸ ἐπίθετον συγγενῆς ἀπετέλει τιμητικὸν τίτλον εἰς τὰς αὐτὰς τῶν Περσῶν βασιλείων, ὡς καὶ εἰς τὰς τῶν Πτολεμαίων καὶ τῶν Σελευκιδῶν. Οὕτω ἐν ἐπιγραφαῖς τῆς Δήλου τοῦ 2ου π. Χ. αἱ. (O.G.I. 104,2 καὶ C.I.G. II 2285,11) ἀναγινώσκωμεν ἀντιστοίχως Χρυσέερμον Ἡρακλείτου Ἀλεξανδρέα τὸν συγγενῆ βασιλέως Πτολεμαίου καὶμαρχον συγγενῆ βασιλέως Πτολεμαίου, ἐν δὲ C.I.G. 2622 Σέλευκον Βίθνος, τὸν συγγενῆ τὸν βασιλέως. Ἐβίβητο ἐπίσης ὁ τίτλος τοῦ συγγενοῦς καὶ ἀπὸ δήμου τινὸς εἰς δῆμον, ὡς ἐνταῦθα καὶ ἐν Πριήνῃ (Inscr. von Priene 50,18 καὶ 34 - 54,35) καὶ ἐν Μαγνησίᾳ τῇ ἐπὶ Μαιάνθρῳ (Inscr. von Magnesia 101,20). Πβλ. καὶ τὰς ἐπιγρ. Τέω (C.I.G. 113052,6) καὶ Ἰταλίας (C.I.G. III 5852 καὶ 6763) καὶ θὰ ἐσήμαινε βεβαίως ἐκλεκτὸν καὶ ἰδιαίτερον φίλον.

³⁾ στ. 2 δάμου ἐννοεῖται τῶν Ροδίων.

⁴⁾ στ. 3 παρακαλοῦντι, δωρικὸς τύπος τοῦ παρακαλοῦσι.

⁵⁾ στ. 3 τὰν πᾶσαν πρόνοιαν ποιήσασθαι = νὰ καταβάλουν πᾶσαν φροντίδα, πβλ. Ἰσοκρ. 16,9.

⁶⁾ στ. 4 συνθέσιος = συνθήκης πβλ. Πίνδ. Πυθ. 4, 188. Ἀπόσπ. 205. I. G. 5 (2) 343, 41, 60 Τὴν συμπλήρωσιν τοῦ στ. 4 ὀφείλω εἰς τὸν κ. L. Robert. Ἐγγραπτος εἰρήνην εὑρηται καὶ παρὰ Πολυβίου 3, 24, 6.

⁷⁾ στ. 5 ἐτοίμως = εἰς πᾶσαν στιγμὴν.

⁸⁾ στ. 8 τοὶ παραγενόμενοι παρ' αὐτῶν πρεσβεύται = Οἱ ἐλθόντες εἰς Ρόδον ἐκ μέρους αὐτῶν (βλ. τῶν Ὀλουντίων) πρεσβεύται. Τὸ τοὶ εἰς τὴν δωρικὴν καὶ

τινας ἄλλας διαλέκτους ἀντὶ τοῦ ἄρθρου οἱ, ἥδη ἀπὸ τοῦ ὕου π. Χ. αἱ. (π. χ. S. I.G. 3513, α ἐπιγρ. Ὀλυμπίας).

⁹⁾ στ. 8 *Πραΐσιος*, ἐθνικόν, ὃ ἐκ Πραισιου, πόλεως τῆς Κρήτης καταγόμενος (I.G.I. Cnossos 6, ₃₀, I. Cr. 4, 9, ₁₇ καὶ ₁₂₇ Ditt. Syll.³ 524).

¹⁰⁾ στ. 8 Ἑρδωόρου. Τὸ ὄνομα Ἑρδωόρος σύνθηρος καὶ εἰς ἄλλας νήσους τῶν Κυκλάδων (Χίον, Ρόδον κλπ.) καὶ ἐν Μεγαρίδι.

¹¹⁾ στ. 9 *Χαριάνθης*. Ὑπόνομα ἄλλοθεν ἀμκρτύρητον.

¹²⁾ στ. 9 *Λοκρίωνος*. Τὸ ὄνομα Λοκρίων ἀπαντᾷται καὶ εἰς ἄλλην ἐπιγραφὴν τοῦ Ὀλοῦντος (I. Cr. 1 Olus 4 στ. 27 καὶ 41) εἶχε δ' ὁ Λοκρίων διατελέσει *δαμιοργός* δηλ. ἄρχων τῶν Ὀλουντίων.

¹³⁾ στ. 9 ὁ *Σώτιμος Τυχασίου* ἀναφέρεται ἐπίσης ὡς *δαμιοργός* Ὀλοῦντος ἐν τῇ ἐπιγραφῇ Inscr. Cr. 1 Olus στ. 57. Τὸ Σώτιμος καὶ ἐν Ἑπιδαύρῳ S.G.D.I. 3325, ₆₀.

¹⁴⁾ στ. 9 *Τυχασίου*. Τὸ ὄνομα γνωστὸν καὶ ἐξ ἐπιγραφῆς τῆς Κρητικῆς πόλεως Ἀπτέρης (I. Gr. 2 Aptera 7 στ. 1: *Τυχάσιος Πολυαίνου*) καὶ ἐξ ἐπιτυμβίου στηλῆς τοῦ Ὀλοῦντος I. Cr. 1 Olus 51.

¹⁵⁾ στ. 9 *ἐπελθόντες ἐπὶ τὰν βουλὰν καὶ τὰν ἐκκλησίαν*. Τὸ ρῆμα ἐπέρχομαι σημαίνει ἐνταῦθα παρουσιάζομαι καὶ ὁμιλῶ ἐνώπιόν τινος. Μὲ τὴν σημασίαν ταύτην ἀπαντᾷ καὶ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν (Θουκ. I, 90, 91, 119, Ἡροδ. V, 97 καὶ IX, 97 Πλάτ. Νομ. 850c) καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς (Τέω C.I.G. II 3052, ₈, Κυζίκου C. I.G. II 3656, ₇).

¹⁶⁾ στ. 10 *διέλεγεν*. Εἶναι τρίτον πληθυντικὸν πρόσωπον τοῦ παρατατικοῦ τοῦ διαλέγομαι. Ἀπαντᾷ ὁμοίως καὶ εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τῆς Τέω (C.I.G. 3052, _{9/10}) καὶ τῆς Κυζίκου (C.I.G. 3656, ₇).

¹⁷⁾ στ. 10 *φιλοτιμίας* = ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος, προθυμίας.

¹⁸⁾ στ. 10 οὐθὲν = Μεταγενεστέρᾳ γραφῇ τοῦ οὐθέν. Εὐρίσκεται καὶ εἰς ἄττικὰς ἐπιγραφὰς ἀπὸ τοῦ 378 π. Χ. καὶ ἐξῆς, παρὰλλήλως πρὸς τὸ οὐθέν. Ἐν μὲ γίλῃ χρήσει εἰς τοὺς Πτολεμαϊκοὺς παπύρους καὶ τοὺς ἐλληνιστικοὺς συγγραφεῖς (Πολύδιον κλπ.).

¹⁹⁾ στ. 11 *ἰδίᾳ ποιήσασθαι συμμαχίαν* = χωριστὴν συμμαχίαν νὰ κάμουν.

²⁰⁾ στ. 11 *ποτὶ θωρ. τύπος* τοῦ πρὸς.

²¹⁾ στ. 13 *συγκεχωρηκώς*. Συγχωρῶ = παραχωρῶ, ἐκτελῶ τι πρὸς χάριν. Πρ6λ. Ἡρόδ. 9, ₃₅, Εὐρύπ. Ἰφ. Ταυρ. 741, Ἀριστ. Νεφ. 1438 κλπ.

²²⁾ στ. 14 *ἀρχῇ ἀγαθῇ*. Ἀντὶ τοῦ συνηθεστάτου εἰς ἄλλας κρητικὰς ἐπιγραφὰς *τύχα ἀγαθῇ*. Σημαίνει ὅτι καὶ τὸ σημερινόν «καλὴ ἀρχή».

²³⁾ στ. 14 *ιεροθότας*. Τοὺς ἐκτελοῦντας τὰς θυσίας ἱερεῖς. Π6λ. I.G. 5 (2) 3, ₈ — S.I.G. (3) 492, ₈ — Πανσ. 8, 42, 12.

²⁴⁾ στ. 14 *τῷ Διί*. Προτάσσεται ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐν Κρήτῃ λατρεῦόμενος Ζεὺς (Ζεὺς Ἰθάτας ἰδίᾳ ἐν Αὐττῳ καὶ Πριανσῷ I. Cr. 1, Lyttos 9 στ. 5 καὶ G.D.I. 5024, ₂₂, ₆₀, ₇₆).

²⁵⁾ στ. 15 *τῷ Ἀλίῳ καὶ τῷ Ρόδῳ*. Δηλαδὴ εἰς τοὺς κατ' ἐξοχὴν ἐν Ρόδῳ λατρεομένους θεοὺς, τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Ρόδον. Ἀλλὰ καὶ ἐν Κρήτῃ ἐλατρεῦστο ὁ Ἥλιος, ὡς μαρτυρεῖ ἡ ἐκ Δρήρου ἐπιγραφὴ J. Cr. 1, IX, Dregos, 1 A, 29.

²⁶⁾ στ. 15/16 *καθ' ἱερῶν τῶν νομιζομένων* = εἰς τὰ ἐν κοινῇ χρήσει ἱερά.

²⁷⁾ στ. 16 *συνενέγκαι τὰ δόξαντα τῷ δάμῳ τῷ Ροδίῳ* = νὰ βοηθήσουν ὥστε νὰ πραγματοποιηθοῦν τὰ ἀποφασισθέντα ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Ροδίων. Π6λ. Αἰσχ. Ἰκετ. 753 — Ἡροδ. IX, 37 — Ἀριστ. Ἀχ. 252, Πλ. 38, Ἐκκλ. 475.

²⁸⁾ στ. 17 *ἐπιτελειᾶν δὲ τὰν εὐχὰν γενομενᾶν* = ἀφ' οὗ δὲ λάθουν αἰσίον τέ-

λος αἱ εὐχαί. Ἡ αὐτὴ φράσις εἴρηται καὶ ἐν τῇ συνθήκῃ τῆς Ἱεραπύτνης (I. Gr. 3, 3 A στ. 5/6) Ἐπιτέλειος-α-ον, ὁ ἄγων ἢ ὁ ἀγόμενος εἰς αἵσιον τέλος ἢ πέρας. Οὕτω ἐν ἐπιγραφῇ Δελφῶν (B. C. H. 49, 78) ἡ Ἀφροδίτη φέρει τὸ ἐπίθετον ἐπιτελεία πβλ. καὶ S. I. G. 961. Λέγεται κυρίως ἐπὶ θυσίῳ, ὡς παρὰ Πλουτάρχῳ (Μάρτος 22) καὶ Ἰωσήφῳ (Ἰουδ. Ἀρχ. XVI, 2, 4).

²⁹⁾ στ. 17 πόθοδον, θωρ. τύπος τοῦ πρόσδοτος = πομπή, λιτανεία. Ἀπαντᾷ εἰς τὴν συνθήκην τῆς Ἱεραπύτνης (στ. 67) καὶ εἰς ἄλλας ἐπιγραφάς S. I. G. 1009, 27. I. G. 5 (2) 6, 9 καὶ σημαίνει τὴν πομπήν, τὴν λιτανείαν, ὡς θὰ ἐλέγομεν σήμερον.

³⁰⁾ στ. 19 τῶν ὀρκων συντελεσθέντων = ἄφ' οὗ γίνονται καὶ τελειώσονται οἱ ὀρκοί.

³¹⁾ στ. 20/21 καὶ τὸν αὐτὸν φίλον καὶ σύμμαχον αἰρεῖσθαι Ὀλουντίους Ροδίοις = καὶ νὰ ἐκλέγουν οἱ Ὀλουντίοι τὸν αὐτὸν φίλον καὶ σύμμαχον μὲ τοὺς Ροδίους. Διὰ τὸ αἰρεῖσθαι πβλ. Ἡρόδ. I, 96 — Πλάτ. Μεν. 90 β, Ἀπολ. 28 c.

³²⁾ στ. 21 καθ' ὅτι κα τῷ δάμῳ δοκῇ — τὸ θωρικόν κα ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ αἰτικόν ἄν. Εἰς ὅτι ἤθελε νομίζει καλὸν ὁ δῆμος.

³³⁾ στ. 22/23 παρενυρᾷσι μηδεμιᾷ = ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει. Ἡ αὐτὴ ἀκριβὴς φράσις ἀπαντᾷ καὶ εἰς ἄλλας ἐπιγραφάς: Συνθήκη Ἱεραπύτνης (I. Gr. 3, 3 A, 45), Κερκύρας I. G. IX (1) 614, 109 καὶ εἰς παπύρους S. G. Ü. Äg. V, 8008, 54. Ὁ Στράβων (Θ', 2, 4c, 402) ἀναφέρει Θρακίαν παρενυρᾷσιν.

³⁴⁾ στ. 24 μὴ ἐξεῖμειν = θωρ. τύπος τοῦ μὴ ἐξῆναι, νὰ μὴ ἐπιτρέπεται.

³⁵⁾ στ. 24 κατάρχειν πολέμου = νὰ ἀρχίζου πολέμου.

³⁶⁾ στ. 25 ποτὶ μεθένας θωρ. τύπος τοῦ πρὸς μηθένας ὅρα σχετικῶς σημ. 18.

³⁷⁾ στ. 25 συνεργεῖν = νὰ συνεργάζονται.

³⁸⁾ στ. 26 δρματήρια = δρμητήρια, μικροὶ δρμισκοί, χρησιμεύοντες ὡς κρη σφύγεται τῶν πειρατῶν. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ Συνθήκης Ἱεραπύτνης (I. Gr. 3, 3 A, 10) καὶ παρὰ Στράβωνι B', 2, 5 (c 222).

³⁹⁾ στ. 29 ποθόδους = προσόδοις. Ἐνταῦθα βεβαίως νοοῦνται τὰ εἰσοδήματα καὶ οὐχὶ ἡ πομπή, ὡς ἐν στ. 17. Μὲ τὴν αὐτὴν καὶ ἐνταῦθα ἔννοια εὗρηται καὶ ἐν τῇ συνθήκῃ τῆς Ἱεραπύτνης (I. Gr. 3, 3 A, 13).

⁴⁰⁾ στ. 29 τὰν καθεστακυῖαν δαμοκρατίαν = τὴν ὑπάρχουσαν, τὴν ὑφισταμένην δημοκρατίαν.

⁴¹⁾ στ. 30 κατὰ τὸ δυνατόν = ὅσον τοῖς εἶναι δυνατόν. Ἡ αὐτὴ ἔκφρασις: παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν καὶ ἐν ἐπιγραφῇ τοῦ Ἀσκληπιδίου τῶν Ἀθηναίων Στ. Κουμανούδη, Ἀθήναιον V, 1876, σ. 424, στ. 16 καὶ 26/27, ὡς καὶ ἐν τῇ συνθήκῃ Ροδίων πρὸς Ἱεραπύτνους J. Cr. 3, Hierapytna σ. 32, στ. 14.

⁴²⁾ στ. 30 καὶ εἴμειν = θωρ. τύπος τοῦ εἶναι.

⁴³⁾ στ. 31/32 μεταπένπηται συμμαχίαν = μετακαλεῖ συμμαχικὸν στρατόν.

⁴⁴⁾ στ. 33 ἄφ' ἧς ἐπαγγέλονται Ρόδιοι = ἄφ' ἧς ἡμέρας παραγγέλονται οἱ Ρόδιοι.

⁴⁵⁾ στ. 36 πορεία = μεταφορικὰ μέσα. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῇ συνθήκῃ Ἱεραπύτνης (I. Cr. 3, 3 A στ. 23) καὶ εἰς ἄλλας ἐπιγραφάς τῆς Κρήτης (C. D. I. 5043, 30) Ἀτταλείας (BSA 16, 108, 3) καὶ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν (Πλάτ. Νομ. 678 c, Τίμ. 44 c — Πολύδ. 8, 34, 11).

⁴⁶⁾ στ. 37 ἔλθωντι = θωρ. τύπος τοῦ ἔλθωσι.

⁴⁷⁾ στ. 38 ὁψώνια = τὸ ἡμερομίσθιον, ὁ ἡμερήσιος στρατιωτικὸς μισθός. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὴν συνθήκην τῆς Ἱεραπύτνης (I. Cr. 3, Hierapytna 3 A στ. 34) ὡς καὶ εἰς ἄλλας ἐπιγραφάς: Μαγνησίας τῆς Θεσσαλικῆς (I. G. 9 (2) 1109, 27), Θεαγγέλων (R. E. Anc. 33, 8 καὶ 18), Πιρίνης (Inschr. V. Pr. 121, 34), OGI 224, 108 - 266, 7, 13, 14) καὶ εἰς παπύρους ἀπὸ τοῦ 3ου π. Χ. αἱ Pap. Lille 25, 55—

P. Fay. 302—P. Sraassb. 103, 16 καὶ παρὰ συγγραφεῦσιν (Πολύβ. 1. 67, 1 καὶ 3, 25, 4).

⁴⁸⁾ στ. 39 ὁκτώ ὀβολοὺς ροδίους. Εἰς τὴν συνθήκην τῆς Ἱεραπύτνης (στ. 27) ὡς ἡμερῆσις μισθὸς τῶν Ἱεραπυτνίων ἐρίζονται ἐννέα ὀβολοί.

⁴⁹⁾ στ. 40 ἀγεμόνες οἱ ἀρχηγοί, διοικηταί, λοχαγοί, πέλ. Ἡροδ. 7, 99, 160 κλπ.

⁵⁰⁾ στ. 40 συνεπλήρωσα δραχμαὶ δύο, δραχμὴ ἐλάμβανον διὰ τῆς συνθήκης πρὸς Ἱεραπυτνίους (στ. 29) καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Ἱεραπυτνίων.

Ἡ ἐνταῦθα δημοσιευομένη ἐκ 42 στίχων ἐπιγραφὴ ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴν τοῦ κειμένου συνθήκης συμμαχίας μεταξὺ τοῦ δήμου τῶν Ροδίων καὶ τῆς πόλεως τῶν Ὀλουντίων. Ἡ συνθήκη αὕτη θὰ ἐχαράχθη βεβαίως εἰς δύο ἀντίγραφα, ἐξ ὧν τὸ μὲν θὰ προωρίζετο νὰ στηθῇ ἐν Ρόδῳ, τὸ δὲ ἐν Ὀλοῦντι, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἡμέτερον τεμάχιον προέρχεται.

Προτάσσεται (στ. 1—12) τὸ αἰτιολογικὸν τῆς συνάψεως τῆς συνθήκης ἥτοι παράκλησις τῶν Ὀλουντίων περὶ βοηθείας καὶ κοινοπραξίας μετὰ τῶν Ροδίων, διατυπωθεῖσα εἰς ψηφίσματα τῶν Ὀλουντίων καὶ ὑποστηριχθεῖσα προφορικῶς δι' ἐπίτηδες εἰς Ρόδον μεταβάντων πρεσβευτῶν τῶν Ὀλουντίων, οἵτινες ἀνέπτυξαν τὸ αἶτημα ἐνώπιον τῆς βουλῆς καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου τῶν Ροδίων.

Εἰς στ. 14—20 προβλέπεται ἡ πρὸ τῆς συνάψεως τῆς συνθήκης τέλειςς ὑπὸ τῶν ἱερέων καὶ τῶν ἱεροθυτῶν εὐχῶν, θυσιῶν καὶ πομπῆς εἰς τὰ ἱερὰ τῶν τε ἐν Κρήτῃ καὶ τῶν ἐν Ρόδῳ λατρευομένων θεῶν.

Εἰς τοῦς στίχους 20—25 ἀναγράφονται οἱ περιορισμοί, εἰς οὓς θὰ ὑπόκεινται οἱ Ὀλούντιοι ἥτοι :

α) Ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκλέγουν τὸν αὐτὸν καὶ οἱ Ρόδιοι σύμμαχον καὶ φίλον, ἐὰν εἰς τοῦτο συμφωνῇ καὶ ὁ δῆμος τῶν Ροδίων, μὴ ἐπιτρεπομένον εἰς τοὺς Ὀλουντίους νὰ συνάπτουν συμμαχίαν πρὸς οὐδένα ἄλλον, ἐπὶ οὐδεμιᾷ προφάσει.

β) Ὑποχρεοῦνται οἱ Ὀλούντιοι νὰ ἔχουν διαλύσει, πρὸ τῆς συνθήκης, ὅλας τὰς πρότερον ὑπαρχούσας συμμαχίας των.

γ) Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς Ὀλουντίους νὰ ἀρχίσουν πόλεμον πρὸς κανένα, ἂν δὲν εἶναι πρὸς τοῦτο σύμφωνος ὁ δῆμος τῶν Ροδίων.

Ἀπὸ τοῦ στ. 25 μέχρι τέλους ἀναγράφονται αἱ ἐξῆς πρόσθετοι ὑποχρεώσεις τῶν Ὀλουντίων ἐναντι τῶν Ροδίων.

δ) Νὰ συνεργάζωνται μετὰ τοῦ δήμου τῶν Ροδίων καὶ νὰ παρέχωσιν εἰς αὐτὸν τὴν πόλιν των, τοὺς λιμένας των καὶ τὰ ὁμητήριά των καὶ νὰ εἶναι εὐνοϊκοὶ καὶ φίλοι καὶ σύμμαχοι τῶν Ροδίων εἰς τὸν «ἅπαντα χρόνον».

ε) Ἐάν τις ἐκστρατεύει ἐναντίον τῆς πόλεως ἢ τῆς χώρας τῶν Ρ

δίῳν ἢ ἐπιχειρεῖ νὰ καταλύσῃ τοὺς νόμους ἢ νὰ καρπωθῇ τὰ εἰσοδήματα ἢ νὰ προσβάλῃ τὴν ὑφισταμένην δημοκρατίαν, νὰ βοηθοῦν οἱ Ὀλουντίοι τοὺς Ροδίους μὲ ὅλην τὴν δύναμιν καὶ ὁ ἐχθρὸς αὐτὸς νὰ θεωρῇται πολέμιος τῶν Ὀλουντίων.

στ) Ἐὰν ὁ δῆμος τῶν Ροδίων μετακαλέσῃ συμμαχικὸν στρατὸν παρὰ τῶν Ὀλουντίων νὰ ἀποστέλλουν τοῦτον οἱ Ὀλουντίοι ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν θὰ τὸν παρήγγελλον οἱ Ρόδιοι. Οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἐπικουρίαν τῶν Ὀλουντίων ἄνδρες δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὀλιγώτεροι τῶν ἑκατόν, νὰ εἶναι ἐλεύθεροι, ὠπλισμένοι, καὶ ἐξ αὐτῶν οὐχὶ ὀλιγώτεροι τῶν ἡμίσεων νὰ εἶναι Ὀλουντίοι. Εἰς τοὺς παρὰ τῶν Ὀλουντίων ἀποστελλομένους ἄνδρας οἱ Ρόδιοι θὰ παρὰσχουν τὰ μέσα μεταφορᾶς ἀπὸ Κρήτης εἰς Ρόδον, ἀφ' οὗ δὲ ἔλθῃ εἰς Ρόδον ὁ συμμαχικὸς στρατὸς κατὰ μὲν τὰς τριάκοντα πρῶτας ἡμέρας θὰ πληρῶνεται παρὰ τῶν Ὀλουντίων, τὸν δὲ ὑπόλοιπον χρόνον παρὰ τῶν Ροδίων, ἑκάστου ἀνδρὸς λαμβάνοντος ὀκτὼ ροδίους ὀβολοὺς δι' ἑκάστην ἡμέραν, τῶν δὲ ἀρχηγῶν τῶν Ὀλουντίων ἑκαστος δραχμὰς δύο (;) δι' ἑκάστην ἡμέραν, ἐφ' ὅσον ἡγοῦνται οὐχὶ ὀλιγοτέρων τῶν εἴκοσι ἀνδρῶν. Ἐδῶ τελειώνει τὸ νεωστὶ εὑρεθὲν τεμάχιον.

Ἐὰν κρίνωμεν ἀπὸ ὁλόκληρον τὴν σωζομένην πρὸς τοὺς Ἱεραπυνίους συνθήκην τῶν Ροδίων¹, ἥτις παρουσιάζει, ὥς πρὸς τε τὸ τυπικὸν καὶ τὸ λεκτικὸν πλείστας ὁμοιότητας πρὸς τὴν ἡμετέραν, θὰ πρέπει ἢ ἡμετέρα ἐπιγραφὴ νὰ ἀνέφερε περαιτέρω τὰς σχετικὰς πρὸς τοὺς ληστὰς (ἥτοι τοὺς πειρατὰς) διατάξεις καὶ ἔτι περαιτέρω τὰς πρὸς τοὺς Ὀλουντίους ὑποχρεώσεις τῶν Ροδίων. Μεθ' οὗ θὰ εἶποντο οἱ ὄρκοι οὓς περιέχει ἐν μέρει τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Van Effenterre δημοσιευθὲν τεμάχιον τῆς συνθήκης, ὅπερ, τοῦτου ἔνεκα, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἄμεσος συνέχεια τοῦ ἡμετέρου, ἀλλὰ μεμακρυσμένον, τοῦ τέλους τῆς ἡμετέρας ἐπιγραφῆς ἀπόσπασμα.

Ἐκ τῆς παραθέσεως τοῦ ἀνωτέρω κειμένου καθίσταται φανερόν ὅτι οἱ ὄροι τῆς συσταθείσης συμμαχίας ἦσαν λίαν ἐπαχθεῖς διὰ τοὺς Ὀλουντίους, εὐνοϊκώτατοι δὲ διὰ τοὺς Ροδίους, οἵτινες, δυνάμει αὐτῶν, ἤσκησαν πραγματικὴν κατοχὴν τῆς πόλεως τοῦ Ὀλοῦντος καὶ τῆς πέριξ χώρας, μὲ τοὺς λιμένας της καὶ τὰ ὀρυζήτιά της.

Ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐσημείωσα τὸ τυπικὸν τῆς πρὸς Ὀλουντίους συνθήκης ἐνθυμίζει ζωηρῶς τὸ τῆς συνθήκης τῶν Ροδίων πρὸς τοὺς Ἱε-

¹) I. Cr. 3, Hierapytna 3 A.

ραρυτινίους, ἧτις, ὥς ἀπέδειξαν ὁ M. Holleaux¹ καὶ ὁ G. Cardinali² θὰ συνήφθῃ τὸ 201/200 π. Χ. ἤτοι κατὰ τὸ τέλος τοῦ ὑπὸ ἄλλων ἐπιγραφῶν³ ὀνομαζομένου «Κρητικοῦ πολέμου». Σύγχρονος πρὸς τὴν τῆς Ἱεραπύτνης θὰ εἶναι καὶ ἡ πρὸς Ὀλουντίους συνθήκη τῶν Ροδίων, ἧτις ὁμοιάζει πρὸς ἐκείνην ἀκόμη καὶ ὥς πρὸς τὰ γράμματα καὶ ὥς πρὸς τὴν σύνταξιν. Φαίνεται ἐν τούτοις ὅτι ἡ μετὰ τῆς Ἱεραπύτνης θὰ προηγήθῃ κατὰ τι τῆς μετὰ τοῦ Ὀλοῦντος, διότι τὸ δεύτερον τεμάχιόν της (ἤτοι τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Van Effenterre δημοσιευθὲν) περιέχει τὴν φράσιν «καὶ τοῖς ἄλλοις συμμάχοις», δι' ὧν θὰ ὑπονοεῖ πιθανῶς τοὺς Ἱεραρυτινίους, φράσιν, τὴν ὁποίαν δὲν περιέχει ἡ μετὰ τῆς Ἱεραπύτνης συνθήκη. Ὡς δὲ διὰ τῆς πρὸς τὴν Ἱεραπύτναν συνθήκης, πρὸς Νότον, οὕτω καὶ διὰ τῆς πρὸς τὸν Ὀλοῦντα, πρὸς Βορρᾶν, ἐξησφάλιζον οἱ Ρόδιοι τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς Κρήτης ἐπιτυχάγοντες ἐπικαίρους ναυτικὰς βάσεις, διὰ τῶν ὁποίων ἔφρασσον εἰς τοὺς πειρατὰς τῆς ὑπολοίπου νήσου τοὺς πρὸς τὴν ἀνατολὴν δρόμους καὶ ἡμπόδιζον τὴν προσπέλασίν των πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Ἀνατολικῆς Κρήτης.

Τὸ κείμενον τῆς νέας συνθήκης καταδεικνύει τὴν ἔκτασιν τῆς Ροδιακῆς ἐπικροῆς ἐπὶ τοῦ Ὀλοῦντος, ἧτις ἄλλως τε μαρτυρεῖται καὶ δι' ἄλλης μικρᾶς ἐπιγραφῆς, δημοσιευθείσης ἐπίσης ὑπὸ τοῦ κ. Van Effenterre⁴ καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ γίνεται λόγος περὶ ἀφίξεως εἰς Ὀλοῦντα Ροδίου ἐπιστάτου μὲ τοὺς στρατιώτας του καὶ παραδόσεως εἰς αὐτὸν μιᾶς νήσου, πιθανώτατα καὶ ἐνὸς φρουρίου τῶν Ὀλουντίων.

Κατὰ ταῦτα φαινομενικῶς μὲν ἦσαν αὐτόνομοι οἱ Ὀλούντιοι πράγματι ὅμως ὑποτεταγμένοι εἰς τοὺς Ροδίους. Ὅτι δὲ καὶ οἱ Ὀλούντιοι ὑπέκειντο εἰς τὴν ἐπικροὴν τῶν Ροδίων εἶχον μὲν ἤδη εἰκάσει καὶ προγενέστεροι ἐρευνηταί, ἀλλ' ἡ εὐρεθεῖσα νέα συνθήκη τὸ ἐπικυρῶναι ἀναμφισβητήτως διὰ τῆς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένης στρατιωτικῆς κατοχῆς.

Ἐν τούτοις ἡ κατοχὴ αὕτη δὲν φαίνεται νὰ διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν· διότι εὐθὺς μετὰ τὴν σύναψιν τῆς συνθήκης ταύτης ἡ Κρητικὴ θάλασσα εἰρήνευσεν, λήξαντος τοῦ Κρητικοῦ πολέμου, δηλαδὴ τοῦ πολέμου τὸν ὁποῖον ἐκίνησαν ἀπὸ τοῦ 205 π. Χ. κατὰ τῶν Ροδίων καὶ

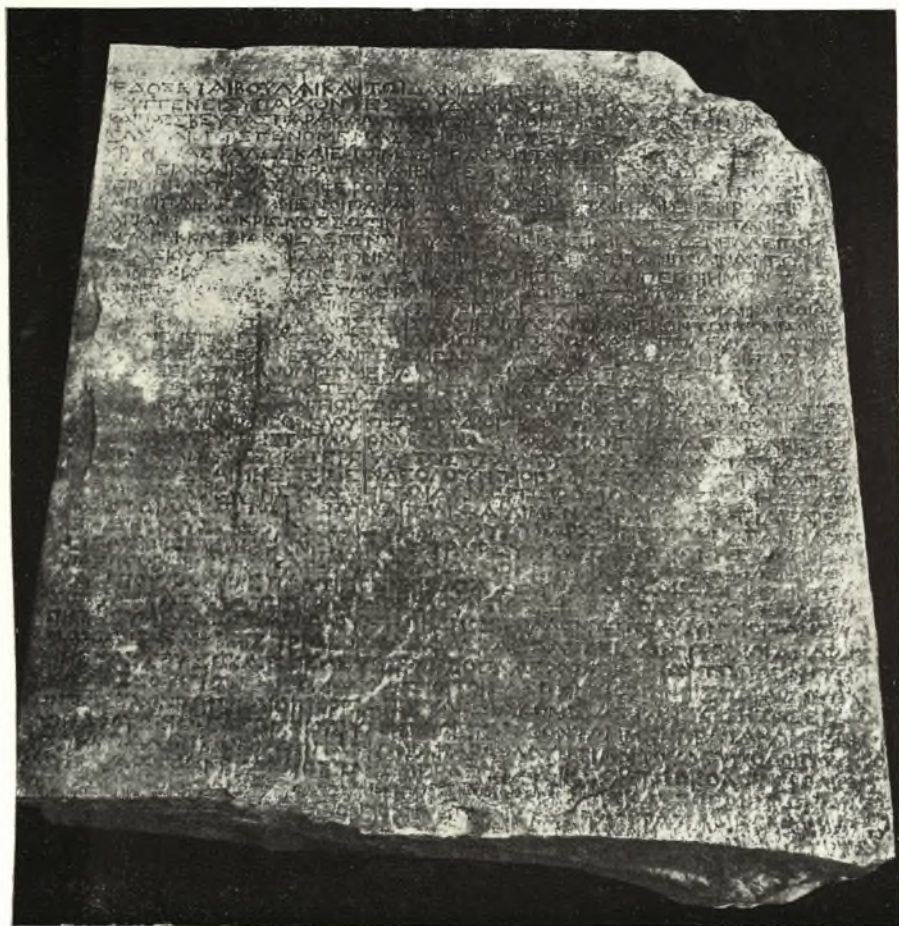
¹) R. E. Gr. 33, 1920, 235 σημ. 1 – πβλ. R. E. Gr. 1917, 101, Klio 1913, 151/2.

²) Creta nel tramonto dell' Ellenismo (Rivista di Filologia XXXV, 1907, σ. 9, σημ. 4).

³) Ἐπιγρ. Ἀλασούρνης (R. Herzog, Beitr. zur alt. Gesch. II, σ. 316) καὶ Νισύρου (I. G. XII, 3, 103, γ – Herzog, ἔ. ἀν., σ. 328 στ. 7).

⁴) La Crète et le monde Grec, σ. 231.

τῶν συμμάχων των Κρητες πειραταὶ ὑποκινούμενοι ὑπὸ τοῦ Μακεδό-
νος βασιλέως Φιλίππου τοῦ Ε΄, πολέμου ὅστις ἔληξε χάρις εἰς τὴν ἐνε-
ργητικότητα καὶ τὴν διπλωματικότητα τὴν ὁποίαν ἐπέδειξαν οἱ Ρόδιοι,
μάλιστα δὲ μετὰ τὸ ἰσχυρὸν πλῆγμα, ὅπερ κατηνέχθη ὑπὸ τῶν Ρο-
δίων κατὰ τῶν πειρατῶν παρὰ τὸ ἀκρωτήριο Λακητιῆρα τῆς Κῶ τὸ
201 π. Χ.

Νέον τειμάχιον τῆς συνθήκης Ὀλουντίων καὶ Ροδίων.